

SAARIJÄRVEN KAUPUNKI

Pienvesistöjen rantaosayleiskaava

Ehdotusvaiheen lausunnot vastineet

Ouni Maria

19.8.2019

Sisällysluettelo

1	Keski-Suomen ELY-keskus	1
2	Keski-Suomen liitto	8
3	Keski-Suomen museo	9
4	Metsähallitus	10
5	Metsäkeskus	11
6	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry / MTK Metsälinja	12

19.8.2019

Pienvesistöjen rantaosayleiskaava

1 Keski-Suomen ELY-keskus

Lausunnon pääkohdat:

Yleistä kaavaselostuksesta

1. Luonto- ja maisemaselvityksessä tunnistettujen luonnonsuojelullisesti arvokkaiden kohteiden kohdekuvaukset tulisi lisätä kaavaselostukseen.
2. Kohteet tulisi myös indeksoida selostuksessa ja liitekartoilla, niin että kohde ja kohdekuvaus ovat yhdistettävissä toisiinsa

Pienet lammet

3. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan yhden hehtaarin kokoisille tai pienemmille lammille ei tulisi osoittaa rakennusoikeutta eikä M-2/-1 -merkintöjä lainkaan eikä myöskään maanomistajien kohtuullisuusharkintaa tulisi käyttää. Edellä mainittu ratkaisu edustaisi myöskin maanomistajien tasapuolista kohtelua.

Enintään yhden hehtaarin kokoiset lammet ovat lähtökohtaisesti potentiaalisia vesilain 2 luvun 11 §:n tarkoittamia luonnontilaisia lampia, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

4. Luontoselvityksessä on todettu, että kaava-alueella on useita alle hehtaarin kokoisia lampia tai järviä, jotka ovat vesilailta suojeltuja Luonnonsuojelullisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden ja kartoitettujen alueiden kuvauksissa (luontoselvityksen taulukko 5) ei kuitenkaan ole yksilöity niitä lampia, jotka täyttävät vesilain 2 luvun 11 §:n luonnontilaisten lampien kriteerit.
5. Kaavaehdotuksessa on osoitettu useille alle yhden hehtaarin lammille rakennuspaikkoja. Kaavan vaikutusten arvioinnissa todetaan, että kaavaselostuksessa on lueteltu ko. vesistöt ja ohjeistettu, ettei näille vesistöille tulisi rakentaa laiturirakennelmia tai sallia vesistön ruoppaamista, sillä nämä saattavat aiheuttaa vesistön luonnontilan vaarantumisen. Kaavassa ei ole yksiselitteisesti kuitenkaan kielletty tekemästä laitureita tai ruoppaamasta kyseisillä paikoilla. Loma-asunnon rakentaminen ja käyttäminen loma-asuntotarkoituksessa joka tapauksessa tukeutuu rantaan ja on omiaan aiheuttamaan sellaista toimintaa, joka vaikuttaa lammen luonnontilaan.

Linnustollisesti arvokkaat vesistöt

6. Keski-Suomen maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden julkaisussa (Keski-Suomen lintutieteellinen yhdistys 2013) todetaan Kuorejärven osalta, ettei rannoille tulisi osoittaa rantarakentamista. Kaavaehdotuksessa uusia rakennuspaikkoja on seitsemän, mikä tarkoittaa rakentamisen toteutuessa merkittävää häiriötä kohteen pesimälinnustolle. Vesialueella ja kapealti rannoilla oleva luo-3 merkintä (suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon luontoarvot ja lajiston elinympäristöjen monimuotoisuuden turvaaminen) ei käytännössä estä loma-asuntokäytön aiheuttamaa häiriötä lintujen pesimäaikana.

19.8.2019

Sama koskee myös Lautajärveä, jonne on osoitettu neljä uutta rakennuspaikkaa ja useita paikallisesti arvokkaita lintukohteita.

7. Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa ei ole arvioitu kunnolla loma-asuntorakentamisen vaikutuksia arvokkaille lintukohteille. Linnustollisesti arvokkaista kohteista ainoastaan Kaihlalammella arvioidaan linnustoon kohdistuvan häirinnän kasvavan jonkin verran.
8. Linnustollisesti arvokkaan Kaihlalammen osalta kaavaan pitäisi luo-2 merkinnän ohella lisätä luo-3 merkintä.

Kaakkuri

9. Luo-3 - merkinnässä ei tule mainita kaakkuria (vaan on mainittava vain linnustoarvot), sillä kaakkuri on pesimäaikana häiriölle altis laji, jonka pesäpaikat ovat salassa pidettävää tietoa. Tiedot kaakkurin pesimälammista eivät muutenkaan saa käydä ilmi kaavaratkaisusta (kaavakartta ja kaavaselostus). Kaakkurin pesimälampien osalta kaavassa on syytä käyttää yleisluontoista ilmaisua, josta käy ilmi kohteen linnustollinen arvo.
10. Muut kaavan valmisteluun liittyvät asiakirjat (koskien Kaakkuria) olisi myös kaavan valmistuttua hyvä poistaa netistä väärinkäytösten ehkäisemiseksi

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien esiintymispaikat

11. Kirjojokikorenon toukkaympäristöinä potentiaaliset hitaammin virtaavat jokialueet ja suvannot kuuluvat kuitenkin olennaisena osana kirjojokikorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Kirjojokikorenon takia luo-2 -kohteeksi merkittyjen koskien lähellä sopiville toukkien elinympäristöille on kuitenkin osoitettu uusia rakennuspaikkoja (Kotajoelle Tuomelan eteläpuolella on neljä uutta rakennuspaikkaa ja Isojoen Piikakosken yläpuolella on yksi rakennuspaikka). Näiden osalta tulee harkita luo-2 -merkinnän laajentamista rakennuspaikkojen rantaan sekä ruoppauskiellon sisällyttämistä kaavamääräykseen.

Kaavamerkinntät ja -määräykset

12. Luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisten eläinlajien esiintymät on osoitettu kaavamerkinntöillä luo-2 ja luo-4. Näiden osalta kaavamääräystä on syytä täydentää niin, että siitä käy ilmi, ettei kyseessä olevan luontodirektiivin lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa saa heikentää tai hävittää. Nyt kaavamääräyksessä todetaan vain poikkeamismahdollisuus.
13. Lisäksi tulee harkita, voidaanko esimerkiksi viitasammakon ja kirjojokikorenon esiintymispaikoilla suoraan kieltää rannan ruoppaaminen.
14. Liito-oravan osalta RA-3/1 -kaavamerkinntästä käy ilmi riittävällä tavalla lisääntymis- ja levähdyspaikkojen tuomat rajoitteet, mutta myös luo-merkintään olisi hyvä avata lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto.
15. Tarvolammen rannoilla on luontoselvityksen mukaan luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin viitasammakon elinympäristöä sekä mm. metsälain erityisen tärkeisiin elinympäristöihin luettavaa luhtaa ja lehtoa. Kaavassa luontokohteet on osoitettu

19.8.2019

merkinnällä luo-2 ja osin M-2/-1. Luo-2 määräyksen sijasta luo-4 olisi sopivampi, sillä se kattaa niin viitasammakon kuin arvokkaat luontotyypit. (Kaavakartta 1)

16. Pitkäjoen varressa sijaitseva Outiskosken määräaikainen luonnonsuojelualue ei ole osoitettu mitenkään kaavassa, vaan se on maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Määräaikaisen suojelualueen osoittamista MY- tai luo-merkinnällä tulee harkita (Kaavakartta 14).
17. Lautajärven eteläosassa sijaitsevan luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on syytä osoittaa lajin statuksen kertovalla luo-2 tai luo-4 -merkinnällä (Karttalehti 13).
18. Pieni Haarasen länsirannalle on osoitettu liito-oravan takia luo-2 -merkintä. Ilmakuvalta käy ilmi, että suuri osa luo-2 merkinnästä on hakattu ja vain rantaan on jätetty puustoinen suojavyöhyke. Sen sijaan uuden RA-paikan alueella näyttää olevan puustoa. Herää kysymys, onko luontoselvityksen liito-oravakohde merkitty oikeaan paikkaan ja jos on niin, voiko liito-orava olla siirtynyt tällä puustoiselle rantakohteelle, johon on nyt merkitty uusi RA-paikka. (Karttalehti 13)
19. Pieni Palsanlammen pohjoisrannalle on osoitettu uusi rakennuspaikka Liiskinpuron varteen rannan suuntaisesti mitattuna vain noin 30 metriä leveälle kiinteistölle. Tällä kohtaa on luontoselvityksen arvokas luontokohde puronvarsi ja sen rannoilla korpea. Kyseinen kohde lienee rakennuskelvoton, joten on harkittavat RA-paikan poistamista tai korvaamista M-2/-1 -merkinnällä. (Karttalehti 14)

Lausunto Natura-vaikutusten arvioinnista

Kulhanvuoren alue (FI0900112)

20. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavan mahdollistamat kaksi loma-asuntoa ja niille vievän tien rakentamisen haitalliset vaikutukset harjumuodustumaan eivät ylitä merkittävän haitan kynnystä. Vaikutukset humuspitoisiin lampiin ja järviin ja alueen linnustoon jäävät myös selvästi alle merkittävän haitan kynnyksen. Myöskään alueen eheyteen ei voi katsoa aiheutuvan merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Lehtisenneva (FI0900137)

21. ELY-keskus pitää, koskien alueen lähimpiä loma-asuntojen rakennuspaikkoja (RA 3 kpl), Natura-arvioinnin lopputulemaa (vähäisiä tai merkityksettömiä vaikutuksia läheisten loma-asuntojen aiheuttaman retkeilyn hyvin vähäisen lisääntymisen kautta) perusteltuna ja katsoo, ettei kaavaratkaisusta aiheudu merkittävää haittaa Natura-alueen suojeluperusteille.
Pyhä-Häkin alue (FI0900069)
22. Natura-vaikutusten arvioinnin mukaan Pyhä-Häkin alueelle ei muodostu kaavaratkaisusta suoria vaikutuksia, sillä kaavassa ei osoiteta luontoa muuttavaa toimintaa. Kaavan toteutuminen voi lisätä alueella käyntien määrää, mutta retkeily ohjautuu pääasiassa kansallispuiston poluille ja taukopaikoille eikä merkittävää heikennystä ole edotettavissa. ELY-keskus pitää arvioita luotettavana.

19.8.2019

Julmatlammit - Kitukorpi (FI0900017)

23. Julmatlammit - Kitukorven Natura-alueelle ei arvioinnin mukaan aiheudu haitallisia vaikutuksia, sillä uutta rakentamista ei osoiteta Natura-alueelle tai sen tuntumaan. ELY-keskus on asiassa samalla kannalla.

Liikenne

24. Kaavan vaikutusten arviointia tulee täydentää melun osalta. Melumääräys tulee kirjoittaa velvoittavaan muotoon, esim. rakennettaessa maanteiden ja valtateiden läheisyyteen tulee rakenteellisilla ratkaisulla ja rakennusten sijoittelulla varmistaa, että Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaiset melutason ohjeavrot toteutuvat niin sisällä kuin ulkona.
25. Maanteiden merkinnät tulee tarkistaa niin, että ne vastaavat toisiaan kartalla ja karttamerkinnöissä.

Paikallisesti arvokkaat maisema-alueet

26. Luonto- ja maisemaselvityksessä tunnistettujen, maisemansuojelun kannalta arvokkaiden kohteiden kohdekuvaukset tulisi lisätä kaavaselostukseen. Kohteet tulisi myös indeksoida selostuksessa ja liitekartoilla, niin että kohde ja kohdekuvaus ovat yhdistettävissä toisiinsa.
27. Kaavan tavoitteen (ranta-alueiden maisema-, luonto-, ja kulttuuriympäristöarvojen huomiointi) toteutumista kymmenien paikallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kohdalla olisi helpompi arvioida, jos kohteet esitettäisiin kaavakartoilla omalla kaavamerkinnällään.
28. Samoin luonto- ja maisemaselvityksessä osoitetut paikallisesti arvokkaat luonnonmaisemakohteet, kuten vesimaisemassa tärkeät saaret (esim. Saarinenjärven Selkäsaari-Koppelisaari-Kalliosaari-Heinäsaari) olisi hyvä osoittaa kaavakartoilla omalla merkinnällään tai esim. kytkemällä ne MY-merkintään.

Paikallisesti arvokkaat perinnemaisemat

29. Silmäkosken ja Savelan perinnemaisema-alueita ei ole osoitettu kaavakartalla, eikä perinnemaisemalle ole omaa kaavamerkintää ja -määräystä. Savelan perinnemaisema-alueelle on kaavassa osoitettu uusi AO/1-paikka.

Paikallisesti arvokkaat perinnemaisemakohteet olisi hyvä esittää kaavakartoilla.

Vastine:

1. Luontoarvojen kannalta merkittävien kohteiden kohdekuvaukset on esitetty kattavasti ja yksiselitteisesti luontoselvityksessä ja sen liitteissä. Kohteiden lisääminen selostukseen aiheuttaisi selostuksen laajenemisen tarpeettoman laajaksi ja hankalasti luettavaksi.
2. Kohteet on indeksoitu esitetyn mukaisesti.

19.8.2019

3. Kaikista pienimpien lampien rakennusoikeudet on osoitettu joko M-2 -alueina tai muutettu erillisten saunojen rakennusoikeuksiksi. Erillisten saunojen määräys on seuraava:

Vihreä kolmio osoittaa tilalle osoitetun saunan rakennuspaikan. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden yksikerroksisen saunarakennuksen, joka saa olla enintään 25 k-m2. Rakennuksen etäisyys keskiveden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 metriä.

Ranta-alueen ruoppaamiselle tai laiturin rakentamiselle tulee hakea vesilain mukaista poikkeamislupaa suojelusta.

Lisäksi kaavaan on lisätty seuraava yleismääräys, joka turvaa alle 1 ha kokoisia luonnontilaisia lampia:

Rakennus- ja ympäristötoimenpiteissä on huomioitava, että pienten lampien (enintään 1 ha) luonnontilan vaarantaminen on kielletty (Vesilaki 11 §).

4. Luontoselvitystä on täydennetty esitetyltä osin. Alle 1 ha kokoiset Vesilain 11 §:n mukaiset kohteet on kirjattu luontoselvityksen taulukkoon 6.
5. Kaavaan on lisätty määräys rannan ruoppaamisen ja laiturien rakentamisen luvanvaraisuudesta. Katso kohta 3.
6. Kuorejärven ja Lautajärven rannalta on siirretty kaikki siirrettävissä olevat rakennuspaikat maanomistajien muille kiinteistöille. Ko. arvokkaiden lintuvesien ranta-alueet ovat jo suurelta osin rakentuneita, joten kaavassa osoitetut rakennuspaikat eivät todennäköisesti aiheuta merkittävästi enempää häiriötä linnustolle, kuin jo alueilla olemassa olevat loma-asunnot tai vakituinen asutus. Arvokkaiden lintuvesien luhtarannat ovat niin märkiä ja ruovikkoisia, osmankäämin valtaamia, ettei niiden rannalla voi liikkua jalkaisin. Näin ollen vesistöllä pääsee liikkumaan vain kanootilla, joka ei aiheuta merkittävästi nykytilannetta enempää häiriötä linnustolle. Arvokkaat lintuvedet ovat peltorantaisia ja rehevöityneitä, ihmisvaikutuksen alaisia. Mosaiikkimaisen runsaan kasvillisuuden vuoksi Lautajärvi ja Kuorejärvi ovat juuri monilajisia lintuvesiä. Lautajärven etelä- ja lounaisosita poistettiin rakennuspaikkoja, jotta arvokkain osa järveä säästyy ranta-alueen liialta liikkumiselta. Eteläosassa on lintutorni, kota ja virkistyskäyttörakenteita, jotka todennäköisesti aiheuttavat siinä määrin jo liikkumista rannalla, minkä yksi mökkiläinen aiheuttaisi.

Luo-3 merkinnällä on informatiivinen merkitys ja sen tarkoitus on osoittaa alueiden linnuston elinympäristöjen arvo eli elinympäristöjä ei olisi suotavaa muuttaa mm. ruoppaamalla tai rantapuustoa raivaamalla. Arvokkailla järvillä liikkumisen rajoittamista (kanootilla) parhaaseen pesimäaikaan voi ohjeistaa rannalle laitettavalla tiedotteella. Virkistyskäyttäjät liikkuvat jo nykyisin arvokkailla lintuvesillä ja havainnoivat lajistoa. Järvillä pesivä linnusto ei ole erämaisten järvien arkaa lajistoa, vaan rehevien lintujärvien lajeja. Kaulushaikara mm. pesii/viihtyy ruovikossa, jossa ihminen ei mielellään kävele sen vaikeakulkuisuuden vuoksi. Alueella esiintyneet petolinnut, mm. nuolihaukka, valitsevat vuosittain sopivan pesimäalueen ja saalistelevat järvellä.

7. Vaikutusten arviointia on täydennetty esitetyltä osin.

19.8.2019

8. Kaavaan on lisätty uusi luo-5 merkintä, jonka määräyksessä on yhdistetty luo-2 ja luo-3 -merkinnät.

9. Kaavamääräys on muutettu muotoon:

”Linnustollisesti arvokas alue, jonka suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon lajiston elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttäminen ja turvaaminen. Alueella sijaitsee luontodirektiivin IV (a) ja/tai IV (b) mukaisen eliölajin esiintymä tai kohde on direktiivilajin lisääntymis- ja levähdysalueeksi tulkittava. Direktiivilajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa heikentää tai hävittää ja lajille olennaisten olosuhteiden muuttamiseen tulee hakea luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen poikkeamislupa. Direktiivilajin elinympäristöä heikentävä tai lajin vaarantava ruoppaaminen on kiellettyä.”

10. Kaakkuria koskevat tiedot on poistettu kaavan hyväksymisen jälkeen julkisesta kaava-aineistosta, eli selostuksesta, kaavakartalta ja -määräyksistä.

11. Kirjojokikorenon osalta luo-2 alueita on laajennettu ja kaavamääräys on muutettu seuraavan muotoon:

”Alueella sijaitsee luontodirektiivin IV (a) ja/tai IV (b) mukaisen eliölajin esiintymä tai kohde on direktiivilajin lisääntymis- ja levähdysalueeksi tulkittava. Direktiivilajin lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa heikentää tai hävittää. Direktiivilajille olennaisten olosuhteiden muuttamiseen tulee hakea luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen poikkeamislupa. Direktiivilajin elinympäristöä heikentävä tai lajin vaarantava ruoppaaminen on kiellettyä.”

12. Kaavamääräystä on täydennetty esitetyllä tavalla.

13. Viitasammakon ja kirjojokikorenon luo-kohteiden määräykseen lisätään ruoppauskielto.

14. Kaavamääräystä on muutettu esitetyllä tavalla.

15. Kaavamerkintä on muutettu luo-5 merkinnäksi.

16. Määräaikainen luonnonsuojelualue on osoitettu luo-1 -kohteena.

17. Lautajärven eteläosan viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat on osoitettu luo-5 merkinnällä.

18. Luo-merkintä on poistettu. Alueella on hakattu metsää, jolloin liito-oravan elinympäristö on tuhoutunut.

19. Kohde on tarkistettu maastossa ja todettu rakennuskelvottomaksi. Alue on osoitettu M-2-alueena kaavassa.

20. Kirjataan tiedoksi

21. Kirjataan tiedoksi.

22. Kirjataan tiedoksi.

23. Kirjataan tiedoksi.

19.8.2019

24. Kaavan vaikutusten arviointia on täydennetty. Melumääräystä on muutettu esitetyllä tavalla.
25. Osa maanteistä pitkin kulkee myös kaavan osa-alueajaukset (pohjoinen, etelä, itä ja länsi). Osa-alueajojen merkinnät menevät näillä kohdin päällekkäin tiemerkitöjen kanssa. Merkitöjä on selkeytetty hyväksymisaineistoon.
26. Selostusta on täydennetty esitetyltä osin.
27. Paikallisesti arvokkaat luonnonmaisemakohteet ja kulttuurimaisemakohteet on osoitettu kaavakartalla omilla merkinnöillään.
28. Katso kohta 27.
29. Paikallisesti arvokkaat perinnemaisemakohteet on osoitettu kaavakartalla omalla merkinnällään.

19.8.2019

2 Keski-Suomen liitto

Lausunnon pääkohdat:

1. Keski-Suomen liitolla ei ole huomautettavaa rantaosayleiskaavaehdotukseen ja liitto pitää ehdotusta maakuntakaavan mukaisena.

Vastine:

1. Kirjataan tiedoksi.

19.8.2019

3 Keski-Suomen museo

Lausunnon pääkohdat:

1. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa rantaosayleiskaavan ehdotukseen arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Vastine:

1. Kirjataan tiedoksi.

19.8.2019

4 Metsähallitus

Lausunnon pääkohdat:

1. Kaavaehdotuksessa Julmatlammit SL-merkinnän reuna-alue on valtionmaalla epäselvästi merkitty. Kaavakartasta saa käsityksen, että NATURA-alueen ulkopuolella olisi suikale SL-merkinnän aluetta. Valtion suojeluun varaaman alueen raja on samassa kohtaa kuin Natura-alueen raja. Suojelualue on alla liitteenä olleessa kartassa merkitty punaisella. Natura-alueen ulkopuolella tulee käyttää M-merkintää. (karttaliite)
2. Karttalehdellä 4 Majajärvenkankaalla SL-merkintä ulottuu kolmessa kohtaa virheellisesti valtion suojeluun varatun alueen ulkopuolelle. Suojeluun varatun alueen raja on metsätiessä. SL-merkintä tulee rajata valtion suojelun varaaman alueen mukaiseksi. (karttaliite)
3. Metsähallitus esittää, että Kangasjärven rantaan osoitetut kaksi RA-paikkaa poistettaisiin kaavaehdotuksesta kiinteistöltä 729-893-1-5 ja alue osoitettaisiin M-alueeksi. Karttaotteessa on punaisella rajauksella esitetty poistettavat rakennuspaikat. (karttaliite)

Lisäksi metsähallitus esittää, että M-merkinnällä osoitettu alue Kangasjärven pohjoisosassa muutettaisiin muotoon M-1 (x,x). Merkinnällä osoitetaan Kangasjärven ranta-alueen käyttämätön rakennusoikeus Metsähallituksen hallinnoimalla 729-893-1-5 kiinteistöllä. Muutettava M-merkintä on rajattu karttaotteessa sinisellä rajauksella. (karttaliite)

Vastine:

1. SL-alueen rajausta on tarkennettu.
2. SL-alueen rajausta on tarkennettu.
3. Kaksi rakennuspaikkaa on poistettu kaavakartalta ja M-1 merkinnällä on osoitettu käyttämätön rakennusoikeus.

19.8.2019

5 Metsäkeskus

Lausunnon pääkohdat:

1. Luonnosaineistossa on riittävästi taustaselvityksiä ja se on asiantuntevasti laadittu. Kaavoitetut alueet käsittelevät ranta-alueita eivätkä laajene liian kauas vesistöistä.
2. Kaavoittajan taholta osoittaa erinomaista harkintaa, että S-alueet on jätetty kaavakartoista ja kaavamääräyksistä pois.
3. YM:n ohjeistuksessa 6.2.2017 "Liito-oravan huomioiminen kaavoituksessa" suositellaan seuraavaa: Jos metsäalueella on kaavoituksen yhteydessä tehtyjen selvitysten tai aikaisempien tietojen mukaan erityisiä luontoarvoja, esimerkiksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, voidaan käyttää luonnonarvoja korostavaa MY -merkintää. MY -alueeseen mahdollisesti liittyvän suojelumääräyksen selkeyteen on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota. Laajemmille yleiskaavojen M-alueille osoitettaviin pienialaisiin yksittäisiin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin on syytä suhtautua pidättyvästi. Yleiskaavojen rooli näillä alueilla on useimmiten hajakentämisen periaatteita ohjaava.

Eli tässä kaavassa tulisi luo-merkinnät muuttaa MY tai M -alueiksi.

Vastine:

1. Kirjataan tiedoksi.
2. Kirjataan tiedoksi.
3. Kyseisen Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti liito-oravien suojelumääräyksissä, kuten kaikessa muussakin kaavoituksessa, on huomioitava kaavan tarkkuustaso. Nyt laadittava osayleiskaava on tavanomaista yleiskaavaa tarkempi, sillä se ohjaa suoraan rakentamista ranta-alueilla. Kaava-alue sisältää vain ranta-alueet, joten ei voida katsoa, että kaavassa olisi sellaisia laajempia M-alueita, joihin vastineessa viitataan.

Kaavassa liito-oravien suojelemiseksi on metsäalueilla osoitettu luo-2 alueita ja rakentamisen alueilla RA-3 -alueita. luo-2 määräyksen mukaan luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisen lajin (joihin liito-oravakin kuuluu) lisääntymis- ja levähdyspaikkaa ei saa heikentää tai hävittää. Lisäksi määräyksen mukaan lajin suojelusta poikkeamiseen tulee saada luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen poikkeamislupa. Tämän ei voida katsoa aiheuttavan metsänomistajille erityisemmin haittaa, sillä luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit on joka tapauksessa otettava huomioon metsänhoidossa.

Merkinnän muuttaminen luo-2 merkinnästä MY-merkinnäksi ei ole tarkoituksen mukaista, koska määräys tulisi olemaan sama. Päinvastoin MY-merkintä ei sovellu sellaisille alueille, joiden päämaankäyttötarkoitus ei ole maa- ja metsätalousvaltainen alue, kun taas luo-merkintä soveltuu.

19.8.2019

6 Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry / MTK Metsälinja

Lausunnon pääkohdat:

1. Metsämaan osalta toteutus tulee tapahtua M/MY kaavamerkinnöin ja vain luonnonsuojelulain osalta SL-kaavamerkinnällä. Kaikista muista vaikutuksiltaan epämääräisemmistä kaavamerkinnöistä, puhumattakaan kaavamääräyksistä, tulee luopua. Näin voidaan varmistua maanomistajan oikeusturvan toteutumisesta.
2. Monet lisämerkinnällä tarkennetut kaavamerkinnät (esim. SL-1, M-1, M-2/-1) ovat erittäin vaikeasti luettavia ja ymmärrettäviä. Näiden tarpeellisuutta tulisi vielä pohtia tai ainakin niiden esitystapaa, mikäli merkintöjä kohdistuu valtion lisäksi myös yksityisten maanomistajien omistamille maa-alueille.

Erityisesti kaavamerkintä M-2/-1 on haastava, koska kaava on päätetty tehdä oikeusvaikutteisena, jonka mukaan voidaan tehdä suoraan rakentamista, mutta tällä kaavamerkinnällä tehdään poikkeava linjaus ja vaaditaan lisäselvityksiä.

Ehdotamme tällaisen kaavamerkinnän ja kaavamääräyksen muuttamista ja poistamista sekä asioiden selvittämistä jo ennen kaavan lopullista hyväksymistä.

3. Mielestämme tässäkin kaavassa luo-kaavamerkinnät ovat haasteellisia ja jopa ongelmallisia, varsinkin kun niitä on vielä neljä erilaista. Luo kaavamerkintöjen sisältövaatimukset vastaavat käytännössä MY kaavamerkintää, joten niiden muuttamista MY kaavamerkinnäksi tulisi ehdottomasti harkita.

Ympäristöministeriö on äskettäin päivittänyt maankäytön suunnittelun ja kaavoitukseen liittyviä ohjeistuksiaan. Niiden mukaan luo-kaavamerkinnän sijaan tulisi käyttää mieluummin M tai MY kaavamerkintää. Luo kaavamerkinnöissä olevat kaavamääräykset tulee joka tapauksessa huomioida metsien ja vesien osalta, joten näitä erillisiä kaavamerkintöjä ei myöskään sen vuoksi tarvita lainkaan. Sama koskee myös mahdollisia poikkeamislupia ja niiden hakemista.

4. Pohjavesialueiden luokitus on uudistunut viime vuosina. Olisi hyvä tarkistaa, onko relevanttia merkitä kaavaan 3. luokan pohjavesialueita lainkaan.
5. Kaavan yleiskaavamääräyksissä viitataan rantametsien käsittelyyn. Teksti vaatii pienen tarkennuksen eli "Rantametsien käsittelyssä tulee noudattaa valtakunnallisia kulloinkin voimassa olevia rantametsiä koskevia metsänhoitosuosituksia".

Vastine:

1. Kirjataan tiedoksi. Kaavassa on SL-alueina osoitettu valtion toimesta suojellut tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet. Luo-merkinnöillä on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueet. Luo-merkinnät perustuvat alueelle laadittuun luontoselvitykseen, eikä merkintöjä voida poistaa kaavakartalta vaarantamatta luontoarvoja.

19.8.2019

2. Merkintöjä on selkeytetty siten, että mikäli rakennusoikeus on jätetty osoittamatta maanomistajan toiveesta, on käytetty M-1 -merkintää ja mikäli taas rakennusoikeutta ei ole osoitettu rakennuskelvottomuuden tai luontoarvojen vuoksi, on käytetty merkintää M-2.
3. Luo-merkinnöillä on kaavassa osoitettu luontoselvityksen mukaiset luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet jaoteltuna kohteen suojeluperusteen mukaisesti eri luo-luokkiin. Eri luo-luokilla on erilaiset suojelumääräykset sen mukaan, millaista suojelua kyseisen luokan mukainen arvokas kohde tarvitsee. Luo-kohteet ovat pienialaisia ja niiden osoittaminen MY-alueiksi ei ole tarkoituksen mukaista.

MY-merkinnällä kaavassa on osoitettu vain NATURA 2000 -alueiden sisäisiä alueita, joilla todellisuudessa on erityisiä ympäristöarvoja.
4. Pohjavesialueiden luokittelu on tarkistettu ehdotusvaiheessa.
5. Kaavamääräys on muutettu ehdotettuun muotoon.